

Z Á Z N A M

Zo spoločného konzultačného dňa Národného referenčného centra pre expozičné testy xenobiotík a Národného referenčného centra pre laboratórnu diagnostiku v oblasti ľudského biomonitoringu.

Miesto konania: RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

Dátum konania: 06.12.2017

Prítomní: podľa prezenčnej listiny

Spoločný konzultačný deň otvorila v zastúpení vedenia RÚVZ Banská Bystrica MUDr. Viera Morihladková.

Konzultačný deň moderovala Ing. Daniela Borošová, PhD. a predstavila RNDr. Ivetu Drastichovú, ktorá prevzala vedenie Národného referenčného centra pre expozičné testy xenobiotík po ukončení vedenia PharmDr. T. Takáčovou. V úvode rokovania oboznámila prítomných s programom konzultačného dňa a rokovanie pokračovalo podľa programu.

- RNDr. Iveta Drastichová prezentovala činnosť Národného referenčného centra pre expozičné testy xenobiotík za rok 2017, pričom sa dotkla aj čiastočných výsledkov sledovania jodúrie v 13 okresoch západoslovenského kraja v rámci projektu Monitoring príjmu jódu u vybranej skupiny populácie. RNDr. Iveta Drastichová avizovala zmenu tém ÚVZ v rámci Programov a Projektov, a to „Monitorovanie ortuti a kvalita vnútorného ovzdušia v zdravotníckych zariadeniach” a zmenu názvu „Stanovenie olova v krvi exponovaných zamestnancov” na „Biomonitoring ťažkých kovov v pracovnom a životnom prostredí”.
- Činnosť NRC pre laboratórnu diagnostiku v oblasti ľudského biomonitoringu za rok 2017 prezentovala Ing. Daniela Borošová, PhD., pričom bolo prezentované aj úsilie NRC o skvalitnenie technického vybavenia chemických laboratórií.
- Pred rokom 8.12. – 9.12.2016 sa konala slávnostná konferencia Otvorenie európskej iniciatívy zameranej na aktivity v oblasti ľudského biomonitoringu v Bruseli počas predsedníctva SR v EU, ktorej sa zúčastnila v slovenskej delegácii aj doc. MUDr. Slotová, PhD. Jej informácia z tohto podujatia odznela v rámci príspevku Európska iniciatíva na podporu výskumu v oblasti ľudského biomonitoringu (HBM4EU).

Celoeurópsky projekt HBM4EU. Na základe skúseností z pilotnej fázy projektu sa ÚVZ SR spolu so Slovenskou zdravotníckou univerzitou v Bratislave, STU v Bratislave a Univerzitou Konštantína Filozofa v Nitre zapojil do 5-ročného celoeurópskeho projektu „HBM4EU”, ktorý je financovaný z rozpočtu programu Horizont 2020. Konferencia sa konala pod záštitou slovenského predsedníctva v Rade EÚ. Podujatie otvoril štátny tajomník MZ SR p. Stanislav Špánik za prítomnosti HH SR Mgr. RNDr. MUDr. Jána Mikasa, PhD. Následne vystúpili komisár pre vedu,

výskum a inovácie, komisár pre životné prostredie, námorné záležitosti a rybárstvo, komisár pre zdravie a bezpečnosť potravín, komisár pre vnútorný trh, priemysel, podnikanie, zástupkyňa z EK – JRC.

Predmetom stretnutia bol otvorený dialóg o očakávaniach tejto iniciatívy na celoeurópskej úrovni ako aj na národných úrovniach. Práca v dvoch pracovných skupinách bola zameraná na prioritizáciu chemických látok, zmesí chemických látok, nových vyskytujúcich sa chemických látok a na potreby a požiadavky zúčastnených strán v HBM4EU. Aktuálne je posudzovanie zmesí chemických látok oproti doterajším postupom – posudzovanie prítomnosti jednotlivých chemických látok. Diskutovali sa typy štúdií: prierezová, longitudinálna, kohortová (kohorta narodených - hodnotenie perinatálnej expozície a účinkov na zdravie detí v ich neskoršom živote), náhodný výber populácie: ktoré vekové skupiny, výber má reprezentovať krajinu, alebo región, má to byť mestská, alebo vidiecka populácia, ako zachytiť socioekonomický stav.

Boli diskutované ciele štúdie zamerané na určité skupiny populácie žijúcej alebo pracujúcej v definovanej oblasti, alebo majúcej špecifický životný štýl, alebo ktoré sú v špecifickom období vnímavosti. Rôzne štúdie poskytnú hodnotné údaje o časových trendoch, regionálnych rozdielnostiach a o pracovnej expozícii ako aj o expozícii citlivých skupín populácie. Uskutoční sa inventúra existujúcich údajov z vyšetovania biologického materiálu v rámci už uskutočnených štúdií. Pripravené budú dotazníky pre zber údajov o faktoroch ktoré určujú expozíciu, vrátane údajov o lokálnych podmienkach životného prostredia, demografické a socio-ekonomické údaje, zvyklosti, životný štýl, spôsob stravovania a základné charakteristiky zdravotného stavu. Expozičný model pomôže identifikovať najčastejšie cesty expozície a zdroje čo pomôže pri presadzovaní opatrení a tvorbe politiky v oblasti zdravia a životného a pracovného prostredia. Integrovať environmentálne štúdie s ľudským biomonitorm a so štúdiami o zdravotnom stave obyvateľstva. Predmetom záujmu budú nasledovné chemické látky a skupiny látok: ftaláty a DINCH, bisphenol, per/polyfluorinované zlúčeniny (PFASs), retardátory horenia, Cd, Cr^{VI}, PAHs, anilíny (anilíny a MOCA), zmes chem. látok, vznikajúce, objavujúce sa chem. látky.

Cieľom konferencie bolo získať poznatky v oblasti definovania problémov a aktivít, ktorým je potrebné na medzinárodnej úrovni a aj na úrovni SR venovať pozornosť, vyjadrenie pozitívneho postoja SR k účasti na riešení úloh pripravovaného HBM4EU projektu, nadviazanie kontaktov s odbornými pracovníkmi a inštitúciami v predmetnej oblasti. Zapojenie sa do projektu bude zdrojom najnovších vedeckých poznatkov a overených postupov v HBM s významným prínosom aj pre verejné zdravotníctvo v SR. Harmonizovaným prístupom bude možné porovnať záťaž chemickými látkami slovenskej populácie s obyvateľmi iných európskych krajín

- Problematika vyšetovania biomarkerov sa veľmi dotýka zaťaženia ľudí pri práci. Novelizácii smerníc EÚ stanovujúcich limity expozície pri práci karcinogénom a chemickým faktorom sa vo svojej prednáške venovala doc. MUDr. Eleonóra Fabiánová, PhD.

4. Pripraviť medzilaboratórne porovnanie MPS – stanovenie niektorých chemických faktorov a ich biomarkerov pre vybrané laboratória RÚVZ v SR podľa dohody s ÚVZ v SR.

Termín: 2. polrok 2018

zodp.: RNDr. Iveta Drastichová
Ing. Borošová, PhD.

5. Pripraviť spoločný konzultačný deň NRC pre expozičné testy xenobiotík a NRC pre laboratórnu diagnostiku v oblasti ľudského biomonitingu v roku 2018.

Termín: 2. polrok 2018

zodp.: RNDr. Iveta Drastichová
Ing. Borošová, PhD.

Zapísala: Ing. Borošová, PhD.

vedúca NRC pre laboratórnu diagnostiku v oblasti ľudského biomonitingu

Banská Bystrica, 13.12.2017